

Legislació consolidada

Versió vigent: 01.01.2020 -

Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la Igualtat entre Dones i Homes.

(DOGV núm. 4474 de 04.04.2003) Ref. 1587/2003

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts Valencianes han aprovat, i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del Rei, promulgue la llei següent:

PREÀMBUL

I. Marc jurídic de la llei

La Constitució espanyola estableix la igualtat com a valor superior de l'ordenament jurídic, projectant-se amb una eficàcia transcendent de manera tal que les situacions de desigualtat esdevenen incompatibles amb l'orde de valors que la Constitució proclama.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en clara consonància amb allò que estableix la Constitució, determina en l'article 2 que correspon a la Generalitat Valenciana, en l'àmbit de les seues competències, promoure les condicions perquè la igualtat de la ciutadania i els grups en què s'integren siguen reals i efectives, i eliminar els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud. D'altra banda, la present llei troba el seu fonament en l'article 31.26 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que atribueix a la Generalitat Valenciana competència exclusiva sobre promoció de la dona.

La desigualtat existent entre els hòmens i les dones és un fet indiscutible. A pesar dels avanços produïts en els últims anys, encara continua existint un nivell de desigualtat intolerable des de la perspectiva dels valors que inspiren l'orde democràtic, i és per això que els estats i els organismes internacionals han pres mesures en el sentit d'eradicar la desigualtat de gènere.

La Unió Europea consolida en el Tractat d'Amsterdam, aprovat pel Consell Europeu d'Amsterdam el 17 de juny de 1997 i en vigor des de l'1 de maig de 1999, la política iniciada en els anys setanta sobre la igualtat entre les dones i els hòmens i, per això, insisteix en la no discriminació per raó de sexe des de diferents aspectes, proclamant que una de les missions de la Comunitat és la igualtat entre hòmens i dones (article 2 del Tractat).

En l'àmbit internacional, la Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona, de 18 de desembre de 1979, que va entrar en vigor el 3 de setembre de 1981, adopta mesures a fi de contribuir a l'establiment de la igualtat real entre les dones i els hòmens, alhora que atorga legitimitat a les accions positives per a superar la discriminació de les dones. Esta convenció permet als estats establir mesures legislatives que tinguen com a finalitat aconseguir la igualtat real.

II. Marc sociològic de la llei

La situació de les dones a la Comunitat Valenciana ha canviat substancialment en les últimes dècades. No obstant això, encara persisteix un nivell de desigualtat que posa en dubte els valors que fonamenten l'orde democràtic. En este sentit, la participació política de les dones, tenint en compte tots els òrgans de decisió, es manté amb índexs inferiors als

recomanats per la Unió Europea. El salari mitjà que perceben les dones és inferior al salari mitjà que perceben els homes, les dones suporten freqüentment l'acumulació de la seua jornada laboral al treball domèstic no remunerat, i este és majoritàriament l'única activitat que realitzen les dones. En el cas de les famílies monoparentals, estes tenen generalment com a cap de família les mares, que al seu torn representen el percentatge més alt d'aturats en esta situació. Finalment, les dones són les principals beneficiàries de pensions assistencials o de viudetat que són les econòmicament més baixes.

La necessitat d'eliminar les diferències existents entre dones i homes requereix l'adopció de mesures raonables i adequades que, partint dels desequilibris que caracteritzen les actuals relacions de gènere, s'encaminen a la superació de la discriminació per raó de sexe tant des d'una perspectiva individual com a col·lectiva, a fi de garantir el dret fonamental a la igualtat de dones i de homes.

III. Finalitat de la llei

Esta llei, emmarcada en les normes anteriorment esmentades, pretén establir una sèrie de mesures i garanties en l'àmbit de la Comunitat Valenciana dirigides a l'eliminació de la discriminació i a la consecució de l'exercici dels drets humans i les llibertats fonamentals per a les dones sobre la base de la igualtat de dones i homes.

Els àmbits que requereixen actuacions i mesures per a eradicar la discriminació són múltiples, però, tenint en compte les competències del títol III de l'Estatut d'Autonomia i l'amplitud d'estes, la llei desplega diferents mesures segons que es tracte de competències exclusives, desenrotll de legislació bàsica o d'execució de la Generalitat. Les mesures establides en la present llei, d'acord amb els nivells de competència, tenen en uns casos un caràcter més prescriptiu i en altres més de foment o promoció, sempre amb l'obligatorietat que esdevé del caràcter de norma legal.

IV. Àmbits d'actuació

Les actuacions en l'àmbit laboral són considerades de la màxima importància en la mesura que la incorporació de les dones al mercat de treball els procura independència econòmica, considerat este un dels factors necessaris per a la igualtat. L'accés a l'ocupació i les accions que fomenten este accés és una de les prioritats sobre les quals han de basar-se les mesures per a la igualtat, però també la igualtat de retribució i les condicions de treball, la seguretat social, la promoció professional i la possibilitat de conciliar l'activitat professional amb la vida familiar són pilars bàsics sobre els quals descansa la política comunitària plasmada en les diferents directives en aplicació del principi d'igualtat.

Entre les actuacions en l'àmbit social requereixen una especial atenció les referides a la violència de gènere exercida contra les dones com una forma perversa d'exercici del poder, mitjançant l'ús de la força física, psicològica, econòmica, o d'un altre tipus, l'origen de la qual es troba en la desigualtat de les relacions entre homes i dones i es manifesta sota la forma de maltractaments, violació, abusos sexuals, assetjament sexual, prostitució i tràfic de dones.

La igualtat de dones i homes necessita actuacions que incidisquen en àmbits considerats fins fa relativament poc temps com a privats, però que tenen gran rellevància en els considerats tradicionalment com a públics. Així, la dedicació quasi en exclusiva a l'atenció de persones dependents, majoritàriament població infantil i de major edat, ha impedit les dones incorporar-se al mercat de treball i a l'activitat pública en igualtat de condicions amb els homes. És necessari establir una relació adequada entre el que és públic i el que és privat i prendre mesures que incidisquen en el benestar de la ciutadania, afavorint la consecució de la igualtat real.

V. Noves tecnologies i societat de la informació

El nou context tecnològic que caracteritza la nostra societat actual obliga les administracions públiques, per la seua funció de prestar servici a la ciutadania, a considerar les noves tecnologies com a recurs estratègic en la consecució dels seus objectius fonamentals.

Per això, i en el marc de la present llei, han de ser capaces de facilitar que les dones adapten les seues estratègies i establisquen aliances que els permeten contribuir i alhora beneficiar-se d'este creixement global. Per a això fomentaran una participació activa de les dones en la nova societat del coneixement, eliminant les barreres que dificulten el seu accés.

D'altra banda, la capacitat de les tecnologies de la informació per a permetre acords que concilien família i treball de forma més assequible pot contribuir que hòmens i dones combinen estos dos aspectes, tot oferint-los noves possibilitats en la seua carrera professional i en el seu desenrotll social.

Els mitjans de comunicació utilitzen una imatge de l'home i la dona que perpetuen la diferència de funcions socials basades en el sexe, alhora que transmeten en la seua programació continguts que es contraposen obertament als valors democràtics. És necessari que estos mitjans, fonamentalment els de titularitat pública, adequen el contingut de les seues activitats als principis i valors que inspiren la nostra constitució.

En este context, les administracions públiques hauran d'adaptar-se, en el marc d'una constant modernització, als nous mitjans de comunicació social i aprofitar les seues potencialitats com a potents mecanismes de difusió de valors i principis de no discriminació i d'igualtat entre hòmens i dones.

VI. La participació en els assumptes públics

La participació política de les dones manté un dèficit inexplicable en un sistema democràtic quan la infrarepresentació de qualsevol d'estos dos sexes s'allunya de la proporció natural que existeix en la societat. El concepte de democràcia només adoptarà un sentit real i dinàmic, com correspon a l'expressió més acabada d'esta forma de govern, quan les orientacions polítiques siguen definides en comú per dones i hòmens tenint en compte, de forma equitativa, els interessos i aptituds de totes les persones.

El funcionament de l'administració pública, si bé pot considerar-se com un dels més correctes des de la perspectiva de la igualtat, pateix d'algunes pràctiques que és necessari eradicar. Des d'esta perspectiva, la llei introdueix algunes mesures per a possibilitar el funcionament de l'administració autonòmica de tal forma que es garantisca l'actuació d'esta des del punt de vista de la igualtat.

En este sentit, les administracions públiques hauran d'adaptar les seues estructures i els seus procediments a fi d'integrar la perspectiva de gènere i l'objectiu de la igualtat de dones i hòmens en el conjunt de les polítiques i accions que duguen a terme tots i cada un dels seus departaments.

Per a això, hauran d'impulsar els canvis necessaris, crear estructures de cooperació interdepartamental al més alt nivell de responsabilitat, i desplegar mètodes i eines que facen possible la integració de l'estratègia de la «transversalitat del gènere» dins de cada departament administratiu, facilitant la formació adequada a responsables polítics i al personal tècnic i creant instruments d'avaluació, de tal forma que es garantisca la qualitat de tota política o actuació del Govern des del punt de vista de la igualtat.

Finalment, la llei estableix algunes mesures relacionades amb les institucions públiques valencianes, a fi de garantir al màxim nivell la gradual implantació de la igualtat real a la Comunitat Valenciana.

TÍTOL I. Objecte, Principis Generals i Àmbit de la Llei

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte regular i fer efectiu el principi d'igualtat entre dones i homes a la Comunitat Valenciana, establir els principis generals que han d'orientar aquesta igualtat, determinar les accions bàsiques que han de ser implementades, com també establir l'organització administrativa de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a la Comunitat Valenciana.

Article 2. Principis Generals (nou)

a) Són contràries a l'ordenament jurídic les actuacions públiques o els comportaments privats que siguen discriminatoris.

b) No tota desigualtat és constitutiva de discriminació. No hi ha una prohibició general que impedisca establir qualsevol diferència, allò que es prohibeix és la desigualtat si manca de justificació objectiva, racional i raonable.

c) Quan es dispose una diferència de tracte han d'emprar-se els mitjans que resulten proporcionats i adequats o congruents amb els fins que es persegueixen.

Article 3. Àmbit de la Llei.

Aquesta llei serà d'aplicació en tot l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, en totes les actuacions referides a la planificació, les accions, la gestió i l'execució d'actuacions en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Les actuacions regulades fan referència tant a les mesures noves que s'implementen com a les que actualment s'estan fent, com també les que ja existeixen en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes, ja siguin promogudes o fetes per persones físiques o jurídiques, de naturalesa pública o privada.

Article 4. Principis rectors de l'acció administrativa

1. Els poders públics valencians adoptaran les mesures apropiades per a modificar els patrons socioculturals de conducta assignats d'acord amb el gènere, amb la finalitat d'eliminar els prejudis, els usos i els costums de qualsevol índole basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat.

2. Les distintes administracions públiques adoptaran una estratègia dual basada en el principi de complementarietat de mesures d'acció positiva i les que responguen a la transversalitat de gènere. L'adopció per part del govern valencià de mesures especials de caràcter temporal encaminades a accelerar la igualtat de facto entre la dona i l'home no es considerarà discriminatòria en la forma definida en les convencions internacionals. Aquestes mesures cessaran quan s'hauran assolit els objectius d'igualtat, oportunitat i tracte.

3. El Consell de la Generalitat informará a les Corts Valencianes sobre les actuacions dutes a terme per a l'acompliment de la present llei.

Article 4 bis. Informes d'impacte de gènere ¹

Els projectes normatius hauran d'incorporar un informe d'impacte per raó de gènere que s'elaborarà pel departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i haurà d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació.

TÍTOL II. De l'actuació Administrativa**CAPÍTOL I. Educació per a la Igualtat****Article 5. Ideari educatiu i valors constitucionals**

1. La llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu estableix els principis per a avançar cap a un sistema coeducatiu, entès com a model d'ensenyança basat en la formació en igualtat entre sexes, el rebuig de tota forma de discriminació i la garantia d'una orientació acadèmica i professional no esbiaixada pel gènere.

2. Per això, des del sistema coeducatiu d'ensenyança es potenciarà la igualtat real de dones i homes, en totes les seues dimensions: curricular, escolar i altres.

Article 6. Dret a l'educació i igualtat d'oportunitats

El govern valencià adoptarà les mesures necessàries per a garantir l'oferta d'ensenyament no reglat, especialment per a les dones de les zones rurals, amb l'objectiu que desenvolupen les seues capacitats pel que fa a la salut, a les microempreses, a l'agricultura i als seus drets legals.

Article 7. L'educació i la conciliació familiar i laboral

El govern valencià adoptarà les mesures necessàries per a garantir l'ampliació de l'horari d'obertura de tots els centres públics que impartesquen educació infantil i educació primària, amb la finalitat d'atendre les necessitats de les famílies que ho necessiten per l'horari laboral de la mare i el pare.

¹ L'article 4 bis és introduït per la **Llei 13/2016, de 29 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat (DOGV núm. 7948 de 31.12.2016) Ref. Base de dades 009919/2016.

Article 8. Formació per a la igualtat ²

1. L'administració autonòmica competent en matèria educativa ha d'establir i fomentar els mecanismes de formació, control i seguiment, adaptats als diferents nivells d'ensenyament (infantil, primària, secundària i universitària) per a implantar i garantir la igualtat de gènere en el sistema educatiu valencià, mitjanant el seguiment de l'execució dels plans d'igualtat i convivència de cada centre educatiu.

2. Es reconeix la figura de la persona coordinadora d'igualtat i convivència en els centres educatius no universitaris, que integre les mesures necessàries per a la igualtat real i efectiva de gènere i per a la prevenció de la violència masclista. En tot cas, les seues funcions, assignació horària per a dur-les a terme i la formació específica que rebran estaran determinades per l'Administració educativa mitjançant la normativa corresponent.

Article 9. Promoció en la universitat de la igualtat d'oportunitats

Per això, el Govern Valencià finançarà en col·laboració amb les universitats valencianes, activitats anuals per la promoció d'assignatures i projectes docents amb un enfocament de gènere. Promoció en la Universitat de la igualtat d'oportunitats. Les Universitats deuen promoure la implantació d'assignatures i realització de projectes docents que incorporen la perspectiva de gènere.

CAPÍTOL II. Igualtat i participació política**Article 10. Representació paritària de dones i hòmens**

Les Corts Valencianes i el Consell de la Generalitat procuraran en el nomenament o designació de persones, per a constituir o formar part d'òrgans o institucions, que existisca una presència paritària de dones i hòmens.

Article 11. Espais electorals

El Consell de la Generalitat afavorirà la presència de dones en les candidatures presentades a les Corts Valencianes pels partits polítics i les agrupacions electorals.

Els mitjans de comunicació de titularitat pública tindran en compte en la disposició del temps gratuït aquelles candidatures amb presència equilibrada de dones i hòmens, respectant, en tot cas, les previsions de la Llei Electoral Valenciana.

Article 12. Subvencions electorals

Les subvencions electorals de la Generalitat reconegudes per llei s'incrementaran en un 10 per cent per als escons obtinguts per dones, sempre que este increment resulte compatible amb les previsions de la Llei Electoral Valenciana. Este mateix percentatge s'aplicarà en la subvenció per a cada un dels vots aconseguits per les candidatures que s'adeqüen al que disposa l'article anterior a esta llei, quan tal percentatge resulte compatible amb les previsions de la Llei Electoral Valenciana.

CAPÍTOL III. Igualtat en l'àmbit laboral**Article 13. Accés a l'ocupació en condicions d'igualtat**

En relació amb el treball, la present llei empararà totes les mesures adequades per al compliment de la igualtat en l'accés a l'ocupació.

Article 14. Igualtat i dones amb discapacitat

La Generalitat Valenciana garantirà que les mesures de suport a la inserció laboral contemplen especialment les dones discapacitades, sobretot en els aspectes que puguen redundar en el millor manteniment del seu estat de salut o que n'eviten l'empitjorament, com també en la conciliació familiar i criança de les filles i els fills.

² L'article 8 és modificat per l'article 48 de la **Llei 27/2018, de 27 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. (DOGV núm. 8453 de 28.12.2018) Ref. Base de dades 011731/2018.

Article 15. Mesures de foment de l'ocupació

1. El Consell de la Generalitat, incorporarà als Plans d'Ocupació Valencià mesures específiques d'igualtat per a favorir l'accés de les dones al seu primer treball, facilitarà l'accés a una ocupació a dones majors de 45 anys que no havent desenvolupat mai un treball fora de casa, i facilitarà el retorn al mercat laboral a aquelles dones que ho abandonaren per a cuidar a la seua descendència, persones majors o altres persones dependents al seu càrrec.

2. S'establiran i activaran programes integrals de formació professional, de foment d'ocupació i conciliació de vida familiar i laboral, per a la incorporació de les dones a llocs de treball, professions i sectors de l'economia valenciana en què estan infrarepresentades. Aquests programes seran específics i prioritaris per aquelles dones amb risc d'exclusió social.

Article 16. Xarxa Valenciana d'Igualtat³

La Generalitat implementa un servei específic de promoció de la igualtat a través de la Xarxa Valenciana d'Igualtat que, a més de la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques municipals, l'assessorament i la sensibilització de les dones, i la prevenció de la violència de gènere, s'encarrega d'informar empreses i entitats en l'elaboració i implementació de plans d'igualtat dins de les seues organitzacions laborals, així com d'elaborar els corresponents informes tècnics per a l'obtenció del visat.

Article 17. Conciliació de vida familiar i laboral

L'Administració autonòmica ampliarà la xarxa pública d'escoles infantils i guarderies laborals en les empreses, o prestacions econòmiques equivalents, en els períodes extraescolars, a fi de fer compatible el treball amb la maternitat i la paternitat a aquelles treballadores i treballadors amb descendència de menys de tres anys d'edat i en període de vacances als majors de tres anys.

Article 18. Flexibilitat d'horaris

Les administracions públiques incentivaran les empreses que faciliten la inclusió, en els convenis col·lectius d'empresa i d'àmbit superior, d'acords sobre la flexibilitat d'horaris segons les necessitats familiars del personal al seu servei.

Article 19. Permisos parentals

A fi de fomentar el permís parental compartit, l'administració autonòmica posarà en marxa campanyes de sensibilització i prendrà mesures que incentiven les empreses i el personal al seu servei.

Article 20. Els plans d'igualtat en les empreses

1. L'administració autonòmica incentivarà les empreses que establisquen plans d'igualtat que tinguen com a objecte corregir les desigualtats de gènere, incorporen mesures innovadores per a fer realitat la igualtat en la seua organització, i proporcionen servicis que faciliten la conciliació de la vida familiar i laboral del personal al seu servei.

2. Als efectes d'esta llei, es consideren plans d'igualtat aquells documents en què es vertebren les estratègies de les entitats per a la consecució real i efectiva del principi d'igualtat d'oportunitats entre hòmens i dones, i que necessàriament hauran de contindre mesures concretes per a fer efectiu el principi esmentat.

3. Per a obtindre les corresponents ajudes previstes per a les empreses, els seus plans d'igualtat hauran de ser visats pel centre directiu de l'administració de la Generalitat Valenciana, amb competències en matèria de dones i igualtat de gènere.

El visat podrà obtindre's prèvia sol·licitud per part de les empreses, havent de presentar en cas de la seua obtenció, un informe d'avaluació de resultats a mitjan període de la vigència del pla d'igualtat, i un altre a la seua finalització davant aquest organisme. Transcorregut el termini sis mesos sense que s'haja dictat resolució expressa, s'entendrà desestimada la sol·licitud.⁴

4. Les empreses o les organitzacions participades majoritàriament amb capital públic hauran d'elaborar un pla d'igualtat.

³ L'article 16 és modificat per l'article 48 de la **Llei 27/2018, de 27 de desembre**.

⁴ L'apartat 3 de l'article 20 és modificat per l'article 48 de la **Llei 27/2018, de 27 de desembre**.

Article 21. La discriminació salarial

Els departaments de l'administració autonòmica competent en matèria d'ocupació, establiran instruments adequats al servei de la Inspecció de Treball per a controlar i fer complir a les persones empleadores el principi d'igualtat de remuneració de dones i hòmens per un mateix treball o per treballs d'igual valor, així com qualsevol altra mesura que considere necessària per a assegurar el principi d'igualtat de remuneració.

Article 22. Programes d'inserció sociolaboral per a les víctimes de maltractaments

L'administració autonòmica implantarà programes d'inserció sociolaboral individualitzats per a les víctimes de maltractaments que possibiliten la seua incorporació efectiva al mercat laboral.

Article 23. L'assetjament sexual

En l'àmbit de les seues competències, l'administració autonòmica incorporarà i aplicarà en les relacions laborals el codi de conducta contra l'assetjament sexual recollit en la Recomanació de la Comissió de les Comunitats Europees de 27 de novembre de 1991, relativa a la protecció de la dignitat de la dona i de l'home en el treball, i en els plans d'igualtat elaborats per les empreses.

Article 24. La igualtat en la negociació col·lectiva

L'administració autonòmica, a través del registre de convenis col·lectius, informarà l'aplicació del principi d'igualtat de gèneres. Quan a través del registre de convenis s'observara l'existència d'un conveni que continga clàusules que pogueren ser contràries al principi d'igualtat reconegut en la Constitució espanyola i desplegat per la present llei, l'autoritat competent adoptarà les mesures oportunes previstes en la legislació laboral.

CAPÍTOL IV. Benestar i Família**Article 25. L'atenció de les persones dependents**

L'administració autonòmica establirà els mitjans necessaris per a atendre la demanda d'atenció de la població infantil, les persones majors i les persones amb discapacitat, facilitant l'accés dels servicis al lloc de residència de les persones beneficiàries, a fi d'afavorir la incorporació de les dones al mercat de treball.

Article 26. La feminització de la pobresa

En l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei i per evitar les borses de marginalitat o pobresa que està suposant l'impagament reiterat de les pensions per aliments a les dones, la Generalitat Valenciana garantirà, mitjançant un sistema de bestretes, el pagament d'aliments reconeguts, a favor de les filles i els fills menors d'edat, en conveni judicialment aprovat o resolució judicial, en els supòsits de separació legal, divorci, declaració de nul·litat del matrimoni i procés de filiació o d'aliments. El pagament de les bestretes previstes s'atendrà amb càrrec a un fons dotat en els pressupostos de la Generalitat Valenciana. La gestió d'aquest fons correspondrà a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació

Article 27. Pla Integral de la Família i la Infància

El Govern Valencià inclourà en la planificació de les seues actuacions en matèria de família i infància mesures dirigides a facilitar la corresponsabilitat i l'exercici conjunt de les càrregues familiars i procurar la igualtat real de dones i hòmens en l'esfera de les tasques domèstiques

CAPÍTOL V. Igualtat d'oportunitats en el Marc de la Societat de la Informació**Article 28. Accés a les noves tecnologies**

1. La Generalitat facilitarà l'accés de les dones al maneig de les noves tecnologies de la comunicació i la informació, amb especial incidència en la població femenina.

2. Per a això, promourà programes específics que involucren les dones en la societat de la informació a través de programes formatius que permeten l'adquisició de coneixements en el maneig de les noves tecnologies.

Article 29. Campanyes d'informació i igualtat de dones amb discapacitat

La Generalitat Valenciana, en totes les campanyes d'informació sobre les mesures i les normes contemplades en la llei, en especial les de sensibilització contra la violència de gènere, vigilarà per la utilització dels mitjans adequats per a fer arribar els seus missatges a les dones amb discapacitat.

Article 30. Serveis de traducció

La Generalitat Valenciana garantirà serveis de traducció o interpretació al llenguatge dels signes per atendre dones mancades de visió o d'oïda, de manera que es facilitaran els textos amb els drets, els serveis i els recursos existents en braille per a dones cegues i les seues transcripcions per a persones sordes.

Article 31. Accés a la informació i comunicació

L'administració autonòmica adoptarà, a fi d'evitar qualsevol tipus de discriminació, les mesures necessàries per a eradicar les barreres que dificulten l'accés de les dones a la utilització dels diversos recursos de comunicació i informació.

Article 32. Foment de la participació femenina

L'administració autonòmica promourà una major representació de les dones en llocs tècnics i de disseny de tecnologies de la informació i també programes que estimulen i eliminen obstacles a la seua participació en aquest àmbit.

CAPÍTOL VI. De la violència contra les Dones**Article 33. Investigació sobre la violència de gènere**

1. L'administració autonòmica promourà la investigació sobre les causes de la violència contra les dones i implantarà mesures per a impedir-les i reparar els seus efectes.

2. El govern valencià promourà, en el marc de les ajudes a la investigació, l'estudi a la Comunitat Valenciana d'un seguiment dels processos iniciats per maltractaments, agressions sexuals i persecució sexual i de les resolucions dictades per jutjats i tribunals: Prestarà especial atenció a les mesures cautelars adoptades i al raonament de les sentències o els actes.

Article 34. Assistència a les víctimes de violència de gènere

Les administracions públiques valencianes oferiran, en l'àmbit de les seues competències, assistència jurídica i psicològica i especialitzada i gratuïta a les víctimes de la violència de gènere.

Article 35. Seguiment i informació sobre les actuacions en matèria de violència contra les dones

El govern remetrà a les Corts Valencianes, almenys amb caràcter anual, un informe en què preceptivament es continguen:

- a) Els recursos humans assistencials i econòmics destinats per l'administració autonòmica a la prevenció dels maltractaments i a la protecció de les dones víctimes dels maltractaments.
- b) Informació sobre el nombre de denúncies presentades per maltractaments a dones.
- c) Les actuacions desenvolupades per l'administració autonòmica per donar assistència a les dones maltractades.

d) Els procediments penals iniciats sobre violència domèstica, amb indicació del seu nombre, la classe de procediment penal, el delictes o falta imputat i la intervenció de l'administració autonòmica en aquests procediments. La reproducció de les sentències fermes condemnatòries sobre violència domèstica, quan es compte amb el consentiment de la víctima o, quan aquesta no poguera prestar-lo, amb el consentiment de les persones perjudicades. En tot cas, es respectarà la intimitat de la víctima, l'entorn familiar i, fonamentalment, la intimitat dels i les menors afectats i afectades.

e) Les actuacions dutes a terme per a la readaptació dels agressors.

f) Les activitats dutes a terme pel govern valencià en matèria de prevenció i sensibilització contra la violència envers les dones.

Article 36. Personació de l'administració autonòmica en els procediments per maltractaments

La conselleria amb competències en matèria de dona podrà proposar al govern valencià l'exercici de l'acció popular, a través del Gabinet Jurídic de la Generalitat o d'advocats col·legiats o advocades col·legiades, en els supòsits d'agressions físiques domèstiques en què es cause la mort o lesions greus a dones residents a la Comunitat Valenciana.

Article 37. Protocols de coordinació en els casos de maltractaments

La Generalitat adoptarà protocols d'actuació la finalitat dels quals siga garantir una actuació coordinada i eficaç dels diversos òrgans i entitats que intervinguen o presten assistència en els supòsits de maltractaments. De la mateixa manera, es promouran fórmules de col·laboració amb la resta d'administracions públiques valencianes amb competències en la matèria. Es tindran en compte els aspectes ja recollits en el Pla d'Igualtat d'Oportunitats.

Article 38. Prestacions per a habitatge

Les dones víctimes de maltractaments que hagen hagut d'abandonar el seu domicili, tindran accés preferent a les habitatge socials o, si és el cas, tindran preferència en la percepció d'una prestació econòmica específica per al lloguer d'un habitatge quan no disposen de recursos propis suficients.

Article 39. Protecció a les víctimes de maltractaments

La Generalitat adoptarà sistemes especials de protecció a les víctimes de maltractaments, en aquelles situacions en què es presumisca que puguen ser objecte d'un greu risc físic.

CAPÍTOL VII. Igualtat i Mitjans de Comunicació**Article 40. Imatge de la dona i pluralitat de rols**

Els mitjans de comunicació de titularitat pública, i aquells en què participen o subvencionen les administracions públiques valencianes, transmetran en la seua programació una imatge de les dones que es corresponga amb la pluralitat de rols i funcions exercits per elles en la societat.

Article 41. Programació i valors constitucionals

En la programació dels mitjans de comunicació assenyalats en l'article anterior es promouran la igualtat, la tolerància i el rebuig de la violència, la dignitat de les persones i els valors constitucionals.

Article 42. Publicitat no sexista en la Comunitat Valenciana ⁵

La Generalitat ha de vetlar, de manera específica, pel compliment del principi d'igualtat i no discriminació en la publicitat en els mitjans de comunicació social o qualsevol altre mitjà de difusió.

Article 43. Sobre l'eradicació de la violència

El govern valencià garantirà en els mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública, l'emissió de programes l'objectiu dels quals siga eradicar la violència contra les dones, l'assetjament sexual i l'explotació sexual de la dona. Així mateix es programarà l'emissió de campanyes institucionals sostingudes en el temps de sensibilització contra la violència de gènere.

TÍTOL III. Igualtat i Administració Pública**Article 44. Igualtat en els processos de formació i promoció de llocs de treball**

Les administracions públiques valencianes establiran plans plurianuals de formació a fi de promoure, dins el respecte als principis de mèrit i capacitat, l'accés de les dones a la promoció interna de la funció pública.

⁵ L'article 42 és modificat per l'article 31 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019) Ref. Base de dades 011336/2019.

Article 45. Igualtat en la promoció interna

Les administracions públiques establiran plans plurianuals dels diferents departaments amb la finalitat de promoure l'accés de les dones a la promoció interna de la funció pública. Cada departament haurà de fixar en els respectius plans els indicadors i els objectius.

Article 46. Foment de la igualtat en l'àmbit de la contractació

1. En cas d'empat en la puntuació obtinguda per dos o més empreses a les quals haguera correspost la màxima puntuació, tindran preferència en l'adjudicació dels contractes administratius de la Generalitat les proposicions dels licitadors que amb la solvència tècnica de l'empresa presenten un pla d'igualtat prèviament aprovat per qualsevol administració pública o òrgan competent, sempre que estes igualen en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base per a l'adjudicació.

2. Sense perjudi del que estableix l'apartat anterior, l'òrgan de contractació podrà acordar l'establiment d'altres criteris addicionals de desempat de les empreses, tot incloent-hi la seua prelación.

L'adopció de qualsevol criteri addicional haurà de constar, en tot cas, en l'anunci de licitació.

Article 47. Assetjament sexual

L'administració autonòmica incorporarà en el Règim de la Funció Pública Valenciana el codi de conducta contra l'assetjament sexual recollit en la Recomanació de la Comissió de les Comunitats Europees de 27 de novembre de 1991, relativa a la protecció de la dignitat de la dona i de l'home en el treball.

Article 48. El llenguatge no sexista en els escrits administratius

Les administracions públiques valencianes posaran en marxa els mitjans necessaris perquè tota norma o escrit administratiu respecten en la seua redacció les normes relatives a la utilització d'un llenguatge no sexista.

Article 49. Dades estadístiques i investigacions ⁶

El Consell de la Generalitat ha d'impulsar la desagregació de dades per sexes en totes les estadístiques i les investigacions que es duguen a terme a la Comunitat Valenciana, aprofundir en l'estudi i la investigació sobre la realitat social des d'una perspectiva de gènere i donar compte de l'evolució dels índexs d'igualtat de dones i homes en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

TÍTOL IV. Institucions de Protecció del Dret a la Igualtat de Dones i Homes ⁷

CAPÍTOL I. El Consell Valencià de les Dones

Article 50. El Consell Valencià de les Dones ⁸

Com que la Generalitat té l'obligació d'impulsar polítiques tendents a eliminar les discriminacions respecte a les dones a la nostra Comunitat i promoure la plena participació de les dones en la vida política, econòmica i social, resulta imprescindible tindre l'assessorament d'un òrgan de participació com és el Consell Valencià de les Dones.

CAPÍTOL II. La Defensoria de la Igualtat de Gènere

Article 51. La igualtat i el Síndic de Greuges

Amb l'entrada en vigor d'esta llei es crearà la Defensoria de la Igualtat, a fi de vigilar el compliment del que s'hi preveu.

L'esmentada Defensoria serà exercida pel Síndic de Greuges, en la forma i amb les condicions que preveu la seua llei de creació.

⁶ L'article 49 és modificat per l'article 31 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁷ Els capítols I i II del títol IV es renumeren per l'article 31 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁸ L'article 50 és modificat per l'article 31 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Tractament fiscal de la contractació del personal de servici domèstic

El Consell de la Generalitat afavorirà, mitjançant mesures fiscals apropiades, la contractació de personal de servici domèstic per a l'atenció de la llar i de persones dependents.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

1. Mentre no s'hagen posat en marxa els organismes i les mesures previstes en la llei, es mantindran els organismes de promoció de la igualtat així com els plans i les mesures d'igualtat existents, adaptant-se, en la mesura que es puga, al que regula la present llei.

2. En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la present llei, el Consell de la Generalitat crearà l'Observatori de Gènere previst en l'article 49.

Segona

Les disposicions contingudes en els articles 11 i 12 d'esta llei tindran eficàcia a partir del moment en què, d'acord amb el que estableix l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia, es produïska la modificació de la Llei Electoral Valenciana.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposen al que preveu la present llei.

DISPOSICIÓ FINAL

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir esta llei.

València, 2 d'abril de 2003

El president de la Generalitat Valenciana,
JOSÉ LUIS OLIVAS MARTÍNEZ

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició està afectada per:

Afectada per:

- **ORDRE 7/2011, de 29 de març, de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, per la qual es fixen les quantitats actualitzades per al càlcul de subvencions i bestretes per a despeses electorals, així com el límit de les que puguen realitzar els partits, les coalicions o les agrupacions que concórreguen a les eleccions a les Corts. [2011/3844] (DOGV núm. 6493 de 01.04.2011) Ref. Base de dades 003965/2011**

Desenvolupada o complementada per:

- **DECRET 20/2004, de 13 de febrer, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'Observatori de Gènere de la Comunitat Valenciana. [2004/X1522] (DOGV núm. 4693 de 17.02.2004) Ref. Base de dades 0677/2004**
- **DECRET 52/2004, de 2 d'abril, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea el Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la Violència de Gènere i Persones Dependents en l'Àmbit de la Família. [2004/X3508] (DOGV núm. 4729 de 08.04.2004) Ref. Base de dades 1500/2004**

Modificada per:

- **LLEI 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat. [2016/10576] (DOGV núm. 7948 de 31.12.2016) Ref. Base de dades 009919/2016**
- **LLEI 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. [2018/12241] (DOGV núm. 8453 de 28.12.2018) Ref. Base de dades 011731/2018**
- **LLEI 9/2019, de 23 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. [2019/12433] (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019) Ref. Base de dades 011336/2019**